

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-561/22-T

Název	Základní škola Slezská Ostrava, Chrustova 24, příspěvková organizace
Sídlo	Chrustova 24, 713 00 Ostrava-Slezská Ostrava
E-mail	sekretariat@chrustova.eu
IČ	70995427
Identifikátor	600145310
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radim Motyčka
Zřizovatel	Statutární město Ostrava, Městský obvod Slezská Ostrava
Místo inspekční činnosti	Chrustova 24, 713 00 Ostrava-Slezská Ostrava
Termín inspekční činnosti	27. 5. 2022, 30. 5. – 31. 5. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Slezská Ostrava, Chrustova 24, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Rozhodnutím zřizovatele došlo s účinností od 1. srpna 2019 k rozdělení původního právního subjektu složeného ze dvou budov základních škol, čímž vznikly dvě samostatné příspěvkové organizace: Základní škola Ostrava-Slezská Ostrava, Chrustova 24/1418 a Základní škola Ostrava-Kunčičky, Škrobálkova 51/300. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo celkem 267 žáků, z toho 39 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, devět žáků se vzdělává v zahraniční škole a jedenáct žáků má odlišný mateřský jazyk. K zájmovému vzdělávání ve dvou odděleních školní družiny bylo přihlášeno 48 žáků. Provoz školní družiny je zajištěn v době před a po vyučování.

Informace o dění v základní škole jsou zveřejňovány na internetových stránkách a facebooku školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve funkci od 1. 9. 2007, pro výkon této činnosti splňuje požadované kvalifikační předpoklady. Při vedení organizace vychází z koncepce rozvoje školy, získaných dlouholetých zkušeností a dovedností i každodenní praxe. Nejčastěji využívá způsob řízení založený na bezprostředním osobním kontaktu se zaměstnanci i žáky. Dílčí řídicí kompetence v pedagogické i kontrolní oblasti delegoval na zástupkyni ředitele. Úroveň vzdělávacího procesu monitoruje vedení školy nepravidelně a jeho nízká četnost neumožňuje hodnocení výuky pedagogů v potřebném rozsahu. Přínosem pro zkvalitnění výuky by bylo rozšíření hospitační činnosti i na vedoucí metodických orgánů. Závěry z hospitační činnosti dosud nejsou na jednání společných pedagogických rad dostatečně vyhodnocovány a není ověřována náprava identifikovaných nedostatků. Pedagogický sbor prošel od minulé inspekční činnosti realizované v roce 2016 přirozenou personální obměnou, jeho stávající složení umožňuje zabezpečit vzdělávání podle platných vzdělávacích programů i potřebnou péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jejichž účinnější podporu zajišťují asistenti pedagoga, školní asistenti a sociální pedagog. Způsob komunikace v základní škole a školní družině odpovídá menšímu kolektivu a vytváří optimální podmínky pro každodenní funkční součinnost. Pedagogové vzájemně konzultují informace o vzdělávání a chování žáků, není však systérově nastaveno sdílení poznatků získaných při dalším vzdělávání pedagogů nebo zkušeností ověřených praxí, které vedou ke zvýšení aktivity a zlepšení vzdělávacích výsledků žáků. Vedení školy neplánuje cíleně další vzdělávání pedagogických pracovníků, což se projevilo i rozdílnou úrovní sledovaných hospitovaných hodin. V předcházejících dvou letech bylo zaměřeno zejména na práci s digitálními technologiemi a distanční vzdělávání.

Ve škole došlo ke zlepšení celkových materiálních podmínek pro výukové činnosti, což přispívá k efektivnějšímu naplňování cílů stanovených ve školních vzdělávacích programech. Všechny třídy jsou vybaveny digitální technikou, vybudování nové přírodovědné učebny bylo propojeno s možností bezbariérového přístupu. Pro podporu pohybových aktivit vzniklo nové víceúčelové sportovní zázemí a došlo k výměně nábytku ve třídách i kabinetech.

Školní družina má k dispozici vlastní místnosti se standardním vybavením, podle konkrétních činností využívá i jiné prostory školy (cvičnou kuchyňku, počítačovou učebnu). K pohybovým aktivitám slouží účelně vybavená tělocvična, sportovní hřiště, školní zahrada s altánem a herními prvky.

Oblast výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků je zajišťována týmem školního poradenského pracoviště, který tvoří výchovná poradkyně, školní metodik prevence, školní psycholog, tři školní speciální pedagogové, dva školní asistenti a sociální pedagog. Účinná prevence rizikového chování žáků vychází z realisticky zpracovaného preventivního programu, který zohledňuje místní podmínky. Škola úspěšně integruje žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí, jejichž počet je vysoký, ale dlouhodobě stabilní. Společným úsilím vedení školy, školního poradenského pracoviště a pedagogů se ve většině případů daří tyto žáky zapojovat do vzdělávání. Prosociální chování pedagogického sboru se projevuje zájmem o žáky i v odpoledních hodinách, kdy učitelé vedou nejen doučování, ale i řadu kroužků a pestrých zájmových aktivit. Ve škole v době inspekční činnosti byl patrný vzájemný respekt a slušnost mezi jednotlivými účastníky vzdělávání. Vzájemná souměřitelnost se pozitivně projevila na klimatu školy.

Škola vytváří předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Identifikuje rizika a průběžně přijímá opatření k jejich minimalizaci. Zásady bezpečnosti zakotvila ve školním řádu a pravidelným prokazatelným způsobem poučuje žáky o možnostech úrazu a rizicích, přesto míra úrazovosti mírně stoupá. V případě úrazu jsou žáci následně opětovně poučeni o pravidlech bezpečného chování s cílem předcházet vzniku úrazů a snižovat jejich počet. Vedení školy provádí analýzu úrazovosti a přijímá potřebná opatření.

Školní jídelna při sestavování jídelních lístků používá nastavený trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy a s ohledem na plnění výživových norem pro školní stravování. Pro vytváření zdravých stravovacích návyků je škola zapojena do programů zdravé výživy a poskytuje prostřednictvím projektů ovoce, zeleninu i mléčné výrobky. V rámci operačního programu Obědy do škol získává škola finanční podporu k úhradě úplaty za školní stravování pro žáky, kteří by ze sociálních důvodů nemohli využívat služeb školního stravování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost proběhla u většiny přítomných učitelů napříč třídami i předměty. Vzdělávání probíhalo ve vstřícné a příjemné atmosféře, ke které přispíval respektující a empatický přístup pedagogů. Učitelé využívali většinou méně efektivní frontální výuku kombinovanou s řízeným rozhovorem a samostatnou prací. Až na výjimky nebyla vhodně zařazena skupinová práce nebo práce ve dvojicích. Nebyly tak využity možnosti pro rozvoj komunikačních, sociálních a týmových kompetencí. Aktivizační metody se objevovaly ojediněle.

Ve sledovaných hodinách na obou stupních byla u jednotlivých učitelů zaznamenána značně rozdílná pedagogická úroveň. V části vyučovacích hodin nebyly zařazeny pestré organizační formy podporující činnostní a kooperativní učení. V tomto ohledu uplatňované formy výuky nevytvářely žákům vždy příležitosti k vzájemné spolupráci, která by rozvíjela schopnosti komunikace při společném řešení problémů a umožnila nejen lépe si osvojit získané poznatky, porozumět jim a využívat je v dalším vzdělávání, ale i rozvíjet a upevňovat dovednosti jako schopnost vyjádřit svůj názor či si ho obhájit. Žáci pracovali většinou na úkolech se stejnou mírou obtížnosti, funkční přístupy umožňující diferenciaci a individualizaci výuky s přihlédnutím k rozdílným vzdělávacím možnostem a potřebám jednotlivých žáků nebyly zpravidla zaznamenány. V závěru části hodin chyběl prostor na shrnutí a zopakování učiva, ověření dosažení vzdělávacího cíle, který většinou nebyl stanoven a zhodnocení práce žáků učitelem či sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků využitelné ke zpětné vazbě. Ke zdařilejším patřila výuka cizích jazyků (anglický, ruský),

kde učitelé rozvíjeli všechny jazykové složky, využívali didaktickou techniku, střídali výukové formy, průběžně aktivizovali žáky a hodnotili je. V oblasti přírodovědných předmětů vyučující prvního stupně nevyužili možnosti a potenciál probíraného tématu k prohloubení žákovské spolupráce, práci s výukovými zdroji a formování myšlenek žáků. Naopak na druhém stupni se v některých případech dařilo zapojit a aktivizovat žáky i díky diferencovaným úkolům, práci s pomůckami a digitální technikou. Rozdílné bylo i pojetí hodin matematiky a českého jazyka. Pouze ojediněle se vyskytovala výuka, kde se střídaly různé metody a formy práce, relaxační a pohybové činnosti pro udržení pozornosti žáků i vrstevnické učení. Vysokou úroveň mělo vzdělávání v hudební výchově, které se vyznačovalo optimálními střídáním činností, vysokou aktivizací žáků, zařazením rytmických a pohybových prvků. V průběhu výuky byl vytvářen dostatečný prostor pro seberealizaci žáků a rozvoj jejich nadání. Ve výuce tělesné výchovy byly vhodně rozvíjeny pohybové dovednosti a zdatnost. Fyzická zátěž byla optimálně kombinována s herními prvky. Žáci byli k pohybovým činnostem dostatečně motivováni. Důraz byl kladen na dodržování dohodnutých pravidel a bezpečnost. Rovněž efektivní způsob práce speciální pedagogy podpořil rozvoj dovedností a kompetencí žáků v předmětu speciální pedagogické péče. Pestrosti a účinnosti výuky by pomohl propracovaný systém dalšího vzdělávání, vzájemné hospitace pedagogů, včetně předávání informací a zkušeností a cíleně zaměřená hospitační činnost vedení.

Zájmové vzdělávání ve školní družině bylo zaměřeno na pravidelnou zájmovou činnost i spontánní aktivity, při činnostech byly díky individuálnímu přístupu k jednotlivým žákům rozvíjeny příslušné klíčové kompetence. Školní družina v průběhu školního roku realizovala vlastní zájmové aktivity, projekty i akce a vhodně tak doplňovala základní vzdělávání. Realizovaná činnost školní družiny byla pro prohloubení vzdělávací nabídky školy přínosná.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Dosaženou úroveň vzdělávání a individuální pokrok žáků učitelé zjišťují především průběžnou klasifikací s využitím různých forem písemného a ústního ověřování znalostí podle předem stanovených a zveřejněných pravidel. Zákonným zástupcům škola poskytuje informace prostřednictvím žákovských knížek, školního informačního systému, třídních schůzek, webových stránek, facebookového profilu, výročních zpráv a prostřednictvím sociálního pedagoga.

Žáky školy se pedagogové snaží pozitivně motivovat k dosahování dobrých výsledků. Ve školním roce 2020/2021 prospěla s vyznamenáním, i přes vysoký počet žáků z nepodnětného prostředí, více než polovina žáků, pouze tři žáci neprospěli (1,2 %). Období distanční výuky se podařilo dobře nastavenými organizačními nástroji zvládnout bez výraznějších problémů. Pedagogové následně, po návratu k prezenční výuce, identifikovali okruhy, kterým je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost. Žákům, kteří mají problémy se zvládnutím učiva, je nabízeno doučování. Zásluhou promyšlené individuální pomoci a organizací systematického doučování se pedagogům daří zabezpečit dostatečnou úroveň znalostí a dovedností potřebných pro bezproblémovou návaznost při vzdělávání. Úroveň dosahovaných vědomostí a znalostí je ověřována externě v rámci testování Českou školní inspekcí. Interní srovnávání škola neprovádí, metodická sdružení nevyhodnocují písemné práce s ohledem na opakující se chyby a možnost stanovení opatření je eliminovat. Informace o úspěšnosti žáků v navazujícím vzdělávání získává škola především při osobním kontaktu s absolventy.

Škola klade důraz na smysluplné trávení volného času svých žáků a nabízí možnost zapojit se do činnosti v zájmových útvarech organizovaných externími organizacemi, ale hlavně

kroužků vedených přímo pedagogy školy. Široké spektrum nabízených aktivit a kroužků (sborový zpěv, kurz pro předškoláky, výpočetní techniky, výtvarný, hra na flétnu, španělština, angličtina a různé sportovní kroužky) podporuje nadání žáků a rozvíjí nejen jejich znalosti a praktické dovednosti, ale také sounáležitost se školou.

Školní preventivní strategie je založena zejména na intenzivním kontaktu pedagogů s žáky, účinně se daří eliminovat projevy rizikového chování, drobné přestupky jsou řešeny okamžitě a k jejich odstranění jsou přijímána vhodná opatření. Výraznějším projevem negativního chování je neomluvená absence, která se ve většině týká opakovaně stejných žáků a je důsledně řešena se zákonnými zástupci a kompetentními orgány. Hlavní cíle preventivního programu jsou vhodně podporovány řadou cílených besed a programů, které pomáhají vytvářet žádoucí vztahy a upevňovat příznivé klima v třídních kolektivech. Třídní učitelé funkčně spolupracují s pracovníky školního poradenského pracoviště, podle potřeby třídy navštěvuje i školního psycholog a navrhuje další postup při řešení obtíží. Preventivní aktivity jsou uplatňovány cíleně podle aktuálně zjištěných potřeb přímo metodikem prevence nebo prostřednictvím spolupráce s odborníky. V počtu výchovných opatření vysoce převažují motivační pochvaly a ocenění. Z běžného jednání žáků v hodinách nebo během přestávek bylo patrné, že respektují dohodnutá pravidla a jsou vedeni k dodržování vzájemné tolerance.

Pro zlepšení podmínek vzdělávání a volnočasových aktivit škola spolupracuje s mnoha vnějšími partnery hlavně v oblasti sportovního vyžití, organizuje i aktivity, do kterých se snaží zapojit rodiče. Výuka je podpořena projektovými a sportovními dny, konáním škol v přírodě, lyžařského kurzu a ve spolupráci s partnerskou školou výjezdy do zahraničí. Významná je intenzivní spolupráce se spádovými mateřskými školami pro plynulý přechod dětí na základní školu. Škola se zapojuje do soutěží, kde jsou žáci úspěšní zejména v tělovýchovných oblastech. V minulých letech měla škola i úspěšné řešitele v matematické soutěži.

V průběhu hospitační činnosti ve školní družině byla zaznamenána pozitivní atmosféra a průběžné vedení žáků k všestranné a otevřené komunikaci, toleranci a ohleduplnosti. Vychovatelky vstřícně a empaticky přistupovaly k jednotlivým žákům a prostřednictvím zajímavých aktivit jim pomáhaly rozvíjet nové praktické dovednosti, zkušenosti, znalosti i postoje.

Závěry

Vývoj školy

- 1. 8. 2019 došlo k rozdělení školy se dvěma místy poskytovaného vzdělávání na dva samostatné subjekty. Vznikla Základní škola Ostrava-Slezská Ostrava, Chrustova 24/1418, příspěvková organizace a Základní škola Ostrava-Kunčičky, Škrobálkova 51/300, příspěvková organizace.
- Závěry a doporučení z poslední inspekční činnosti realizované ve školním roce 2015/2016 byly z větší části zohledněny. Zkvalitnily se materiální podmínky zejména v oblasti digitálních technologií, podpory pohybových i volnočasových aktivit a v oblasti přírodních věd. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků není doposud plnohodnotně realizováno.

Silné stránky

- Škola vytváří podmínky pro integraci žáků bez ohledu na jejich etnickou příslušnost, rodinné prostředí, ekonomický status či speciální vzdělávací potřeby.
- Škola zapojuje většinu žáků do školních akcí i aktivit a v případě potřeby poskytuje žákům podporu, která zapojení umožní.
- Škola intenzivně využívá vybaveného sportovního areálu k rozvoji pohybových dovedností žáků nejen ve výuce, ale i v rámci kroužků a zájmových útvarů v odpoledních hodinách.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Vedení školy nenastavilo v dostatečné míře vnitřní kontrolní systém a nezískává tak spolehlivou zpětnou vazbu o pedagogickém procesu ve škole.
- Vedení školy nevěnuje dostatečnou pozornost dalšímu profesnímu rozvoji členů pedagogického sboru.
- Spolupráce pedagogů v oblasti předávání pedagogických zkušeností a vzájemné kolegiální inspirace není organizována pravidelně.
- Ve výuce jsou v nižší míře využívány diferencované a individualizované úlohy, které by aktivizovaly žáky a v menším rozsahu je zařazováno formativní hodnocení (sebehodnocení a vrstevnické hodnocení) dle předem stanovených kritérií.
- Při vzdělávání pedagogové využívají omezené spektrum inovativních metod a forem výuky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vypracovat a realizovat systém pravidelné hospitační činnosti, včetně poskytování adekvátních doporučení ke zvýšení kvality výuky a následné kontroly jejich plnění.
- Analyzovat ve spolupráci vedení školy a metodických orgánů současný stav podpory učitelů školy vzhledem k dalšímu vzdělávání pedagogů a přijmout adekvátní opatření. Ověřovat hospitační činnosti praktické využití získaných poznatků z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Zaměřit vzájemné hospitace pedagogů na výměnu zkušeností s uplatněním osvědčených vzdělávacích strategií a nových poznatků ze vzdělávacích aktivit.
- Zařazovat do výuky diferencované úlohy podle individuálních schopností a potenciálu žáků a vést je k účelnému sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení.
- Využívat širší škálu efektivních metod a forem práce ve vzdělávání a další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřit tímto směrem.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program Otevírá se nám svět 2 platný od 1. 9. 2017 včetně dodatku
2. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. 9. 2019
3. Koncepce rozvoje školy ze dne 10. 5. 2022
4. Plán práce na školní rok 2021/2022 platný od 30. 8. 2022
5. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (vybraný vzorek)
7. Rozvrh vyučovacích hodin základní školy pro školní rok 2021/2022
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2021/2022 a Dlouhodobý plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků platný od 30. 8. 2021
9. Hospitační záznamy vedení školy ve školním roce 2021/2022
10. Záznamy z pedagogických rad základní školy vedených ve školním roce 2021/2022
11. Výroční zpráva o činnosti školy 2020/2021 ze dne 8. 10. 2021
12. Třídní knihy základní školy vedené ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
13. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny vedené ve školním roce 2021/2022
14. Dokumentace školy související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedené ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
15. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok roce 2021/2021 (vybraný vzorek)
16. Dokumentace vztahující se ke školnímu stravování vedená ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Svačinová v.r.

Mgr. Petr Novotný,
školní inspektor

Mgr. Petr Novotný v.r.

PaedDr. Jarmila Horová,
školní inspektorka

PaedDr. Jarmila Horová v.r

Bc. Marcela Zahradníková,
kontrolní pracovnice

Bc. Marcela Zahradníková v.r.

V Ostravě 20. 6. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Radim Motyčka,
ředitel školy

Mgr.Radim Motyčka v.r.

V Ostravě 20. 6. 2022